

Розглянуто можливість застосування процесного підходу до управління у невиробничій сфері. Визначено особливості виділення процесів на основі діяльнісного підходу. Побудовано процесну модель культурної діяльності і мистецтва

Ключові слова: процесний підхід, діяльнісний підхід, невиробнича сфера

Рассмотрена возможность применения процессного подхода к управлению в непроизводственной сфере. Определены особенности выделения процессов на основе деятельностного подхода. Построена процессная модель культурной деятельности и искусства

Ключевые слова: процессный подход, деятельностный подход, непроизводственная сфера

This article deals with possibility of using process approach in nonmaterial sphere management. The peculiarities of singling out the processes on basis of activity approach are defined. The process model of cultural activities and act is made

Key words: process approach, activity approach, nonmaterial sphere

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ У НЕВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ: ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФУНКЦІЙ І ПРОЦЕСІВ

А.І. Пилипенко

Кандидат технічних наук

Кафедра менеджменту

Луганський державний інститут культури і мистецтв

Красна площа, 7, м. Луганськ, Луганської області, 91055

Контактний тел.: 050-195-86-67

E-mail: p_visa@lds.net.ua

Вступ

Створення систем ефективного управління організаціями різних сфер діяльності – одне із завдань, що постають перед сучасним менеджментом. Універсального алгоритму для створення таких систем управління не існує, однак є можливість розробити загальні принципи побудови систем управління. До числа найбільш результативних методів побудови систем ефективного управління відноситься процесний підхід до управління. Він полягає у виділенні в організації мережі процесів і управлінні цими процесами для досягнення максимальної ефективності діяльності організації [1].

Дослідження впровадження процесного підходу до управління у невиробничій сфері, про яке ведеться у даній статті, належать як до області функціонального менеджменту, так і до управління проектами. Це витікає з того що до невиробничої сфери відноситься галузь культури і мистецтва, специфіка діяльності якої така, що вся діяльність базується на проектній основі [2].

Постановка проблеми

Отже проблема полягає у відсутності у організацій невиробничої сфери єдиної системи процесів управ-

ління, яка забезпечувала б результативне виконання проектів організаційних змін. Ця проблема пов'язана з важливими науковими та практичними завданнями:

стратегічне управління – побудова системи стратегічних цілей і показників діяльності організацій невиробничої сфери;

оперативне управління діяльністю на основі принципів процесного підходу;

впровадження в організації системи менеджменту якості, відповідно до міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Найважливіша література з процесного підходу більшою мірою присвячена типовим підходам к створенню моделей бізнес-процесів без урахування практичних задач реорганізації систем управління. Більшість досліджень і публікацій присвячено технології опису і моделювання бізнес-процесів за допомогою різних програмних продуктів і нотацій. Також є праці, в яких визначено особливості впровадження процесного підходу при наданні муніципальних послуг в Україні [3]. Нажаль, у цих публікаціях не приділяється увага проблемам побудови системи процесів організації, принципам і засобам управління процесами у невиробничій сфері, зокрема галузі культури і мистецтва.

Ціль статті – встановити можливість застосування процесного підходу до управління у невиробничій сфері та виділити основні процеси діяльності у сфері культури і мистецтва.

Перш ніж розглядати можливість застосування процесного підходу до визначених сфер діяльності, є доцільним застосувати діяльнісний підхід. Це дозволить виявити спільні закономірності і істотні зв'язки об'єкта дослідження.

В [4] зазначено, що діяльність можна представити у вигляді послідовності шести таких головних функцій: інформаційної, планування, технологічної, кадрової, організаційної й управління. Вони мають строго визначену послідовність виконання, що забезпечує досягнення запланованого результату.

Реалізація кожної з головних функцій, у свою чергу, передбачає послідовне виконання теж шести функцій. Порядок проходження й виконання функції непохитні.

Відповідно до життєвого циклу діяльності зазначені функції відповідають трьом фазам. Якісна фаза в основному реалізується на рівні збору інформації й мислення, кількісна – визначення й розподілу послідовності виконання дій, ресурсів, кадрового забезпечення, а активна – виконання плану дій.

Розглянемо особливості діяльності в галузі культури і мистецтва, що є складовою невиробничої сфери. 14 грудня 2010 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про культуру», де було визначено поняття про діяльність у сфері культури та мистецтва.

Отже, діяльність у сфері культури (культурна діяльність) – творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвілєва та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян.

Мистецтво (теж діяльність) – творча художня діяльність у сферах: літератури, архітектури, скульптури, живопису, графіки, декоративно-вжиткового мистецтва, музики, танцю, театру, кіно та інші види діяльності людини, що відображають дійсність у художніх образах.

Побудуємо модель процесу «Культурна діяльність і мистецтво» (рис. 1). Процес – це перетворення входу у вихід за допомогою ресурсів та керуючих впливів.

Спочатку необхідно описати виходи процесу. По перше, це буде культурні блага. По друге, це культурні цінності. По третє, це інформація про сприйняття громадою культурних благ і цінностей.

Культурні блага – товари та послуги, що виробляються в процесі провадження діяльності у сфері культури для задоволення культурних потреб громадян (книги, художні альбоми, аудіовізуальні твори та їх демонстрування, аудіопродукція (музичні звукозаписи), твори та документи на новітніх носіях інформації, вироби художніх промислів, театральні та циркові вистави, концерти, культурно-освітні послуги тощо).

Культурні цінності – об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичнє, етнографічне та науковє значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України.

Наступним кроком при побудові моделі процесу є визначення входу, на основі виходу. По перше, це буде інформація про культурні потреби громадян. По друге, це відгуки про вже створені культурні блага і цінності.

Для перетворення входу у вихід необхідні керуючі впливи. Одним з головних керуючих впливів на культурну діяльність і мистецтво є національно-культурна державна цільова програма – програма, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини, та цільова регіональна програма у сфері культури, що передбачають вирішення питань, пов'язаних з діяльністю та розвитком базової мережі закладів культури всіх рівнів або відповідного рівня, а також реалізацію культурно-мистецьких проектів і здійснення державними та недержавними закладами культури заходів, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів.

До ресурсів досліджуваного процесу відносяться працівники культури, об'єкти культурного призначення – цілісні майнові комплекси клубних закладів (клубів, будинків культури, палаців культури тощо), парків культури та відпочинку, бібліотек,

музеїв, архівів історико-культурних заповідників, театральних закладів (театрів, філармоній, концертних організацій, музичних колективів, ансамблів тощо), кінотеатрів, інших закладів культури; пам'ятки культурної спадщини, предмети колекцій, зібрання, фонди, будівлі, споруди культурного призначення та інше.

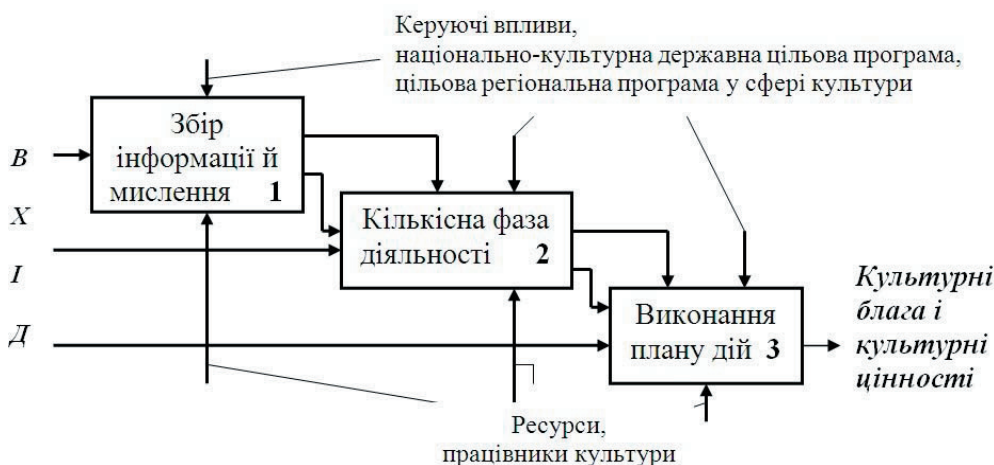

Рис. 1. Процесна модель культурної діяльності і мистецтва

На рис. 2. зображено процесну модель кількісної фази культурної діяльності і мистецтва, яка реалізує інформаційну, планування, технологічну, кадрову, організаційну функції.

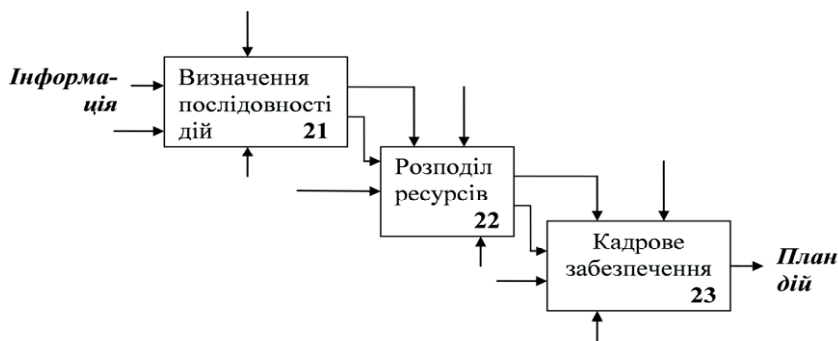

Рис. 2. Процесна модель кількісної фази культурної діяльності і мистецтва

Висновки

У даній публікації:

1) проаналізовано особливості сучасного розуміння процесного підходу і можливості застосування до невиробничої сфери;

2) визначено особливості виділення процесів шляхом застосування діяльнісного підходу;

3) побудовано процесну модель культурної діяльності і мистецтва.

Впровадження процесно-проектного підходу до управління у невиробничій сфері, побудова єдиної системи процесів управління, має бути подальшим перспективним напрямом наукового дослідження.

Література

1. Елиферов В.Г. Бизнес-процессы: регламентация и управление: Учебник / В.Г. Елиферов, В.В.Репин – М.: ИНФРА-М, 2005. – 319 с.
2. Пилипенко А.І. Забезпечення культурно-мистецьких проектів: особливості та проблемні питання/ А.І. Пилипенко. Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2009. – № 3(31). – С. 115-120.
3. Сухінін, Д. В. Процесний підхід до організації діяльності з надання муніципальних послуг / Д. В. Сухінін, Т. В. Маматова // Державне управління: теорія та практика. – 2005. – № 2 // Режим доступу <http://www.academy.kiev.ua/ej2/txts/techno/05sdvnmpr.pdf>.
4. Практичні інструменти регіонального та місцевого розвитку: Навчальний посібник / В. А. Рач, А. Гонє, М. А. Черенкова, О. О. Зеленко, О. М. Рач, О. В. Росошанська, П. Свяневіч, О. М. Куцел, Д. Ліч, О. М. Медведева, Г. С. Черепаха / За ред. проф. В.А. Рача. – Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – 156с.